

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Concertationis, Hvivs Secvli Sapientivm Ac Theologorum, super erroribus moderni temporis

Bundere, Jan van den

Venetijs, 1548

De peregrinationibus, ti. 30

urn:nbn:de:hbz:466:1-36077

DE PEREGRINATIONIBVS
dissequos huius seculi figurant, ritum & ecclesie interiorum
nem peruertunt.

DE PEREGRINATIONIBVS
TITVLVS XXX.
ARTICVLVS I.

RHET. **I**Am longius recedunt à diuinis præceptis peregrinationes. Et harum est magna uarietas. Alius facit iter cataphractus, alius nudis pedibus: alius non nisi emedicata pecunia. Hec uocat Christus inutiles cultus: quare non profunt ad placandam offensam Dei.

THEO. Si peregrinationes perniciose sunt, aut deo minus gratæ, quare ipse dominus adduxit Abraham de Aram ut peregrinaretur in terram Chanaan? Quare ipse legem sanciens ait. Peregrino molestus non eris: Imò beneficium ei impendi uoluit. Scribitur quoque in Deutero. Dominus amat peregrinum, & dat ei uictum & uestitum. Et uos ergo amate peregrinos, quia & ipsi fuistis aduenæ in terra Aegypti. Art. 2.

RHET. Hæc uerba loquuntur de peregrinis, qui se conferunt ut aliena loca incolant: non autem de his peregrinis, qui diuorum sepulcra, aut statuas, aut reliquias uisitant, ut ibi facilius exaudiantur.

THEO. Visere huiusmodi loca, scripturæ est consentaneum. Nam missus fuit ab ipso domino Abraham ad montem, ut filium suum ibi domino immolaret, & oraret. Profectus est etiam David ad arcam Ornā Hiebusæi, ex mandato domini: precaturus & sacrificia immolaturus per cessationem cladis pestiferæ quæ grassabatur in populo. Abijt quoque et Salomō in Gabon,

ut immolaret ibi. Illud quippe erat excelsum maximū. Ibiq;
 impetrauit sapientiam: cui Deus superaddidit diuitias, &
 gloriam. Idem uerò Salomon orans, ut quicumque adiret 3. Reg. 89
 templū quod struxerat, exaudiretur, audiuit diuinum respō
 sum. Ego exaudiui orationem tuam et deprecationem tuā,
 quā deprecatus es coram me. Ipse quoque diuus Seruatius
 episcopus Tungrēsis Christo non tam sanctitate quā san
 guine iunctus, fuit ab episcopis Galliae in ciuitate Metensi
 congregatis, rogatus adire limina Apostolorum Petri &
 Pauli in urbe: ibiq; orare pro clade, & deuastatione, quam
 Hunni iam Gallis inferebāt. Quā uerò grata fuerit domi
 no eius peregrinatio, multis indicijs declarauit. Art. 3.

Saluator ait Samaritanæ. Mulier crede mihi, RHE T.
 quia ueniet hora quando neque in monte hoc, Ioan. 4.
 neque in Hierosolymis adorabitis: & infra. Venit
 hora, & nunc est, quando ueri adoratores adora
 bunt patrem in spiritu, & ueritate. Nam & pater
 tales quærit, qui adorent eū. Et iterum ait Salua= Matth. 5
 tor. Tu cum oraueris, intra in cubiculū tuum, &
 clauso ostio tuo, ora patrem tuum i abscondito:
 Et pater tuus qui uidet in abscondito, reddet tibi.
 Non ait: Peregrinare, & ibi inuoca sanctos, ut
 exaudiam te.

Sicut locus sacer sanctitatem nō dat, etsi aliqñ ad eam THEO.
 prouocet. (Dicit enim Hiero. ad Paulinū. Non quicquā fī
 dei tuæ deesse putes, qā Hierosolymā non uidisti: Nec nos
 idcirco meliores aestimes, q̄ huius loci habitaculo fruimur:
 sed siue hīc, siue alibi, equalē te pro opibus tuis apud dñm
 nostrum habere mercedem.) Sic solus locus non dat, ut ibi
 homo exaudiat. Putabant enim Samaritæ in monte Ga

DE PEREGRINATIONIBVS

rizim, Iudei uerò in Hierosolymis solum Deū adorā-
 & interpellandum. Vtriusque errorem secludit dominus,
 dum ait, Deū adorandum, & orandum in spiritu & uerita-
 te ubilibet. Vbi Hierony. Non audeo Dei omnipotentis
 angusto sine concludere: & coarctare paruo terrae loco
 quem nō capit coelum. Singuli quique credentium non lo-
 corum diuersitatibus, sed fidei merito ponderatur. Spiritus

Psalms

ubi uult spirat: Domini est terra, & plenitudo eius. Non
 tamen haec pugnant cū eo, quod alibi plura fiant miracula,
 alibique orantes facilius exaudiantur: ut deductū est spiritus
 titu. 23. articu. 11. Et hoc propter Dei praelectionem, &
 ordinationē, qua aliqua hic fieri, aut exaudiri statuit, et
 alibi, ut experientia omnium rerum magistra edocet. Hoc

Actu. 8.

facto uenit eunculus Candacis reginae Aethiopū, quasi uo-
 ta in Hierosolymis redditurus: ut habet histor. ecclesiast.
 sti. libro. 2. cap. 1. Articulus 4.

RHET.

Christus uocat inutiles cultus nudis pedibus
 peregrinari: quare non placant Dei offensam.

THEO.

Vbi (quaeso) quod ipse Christus exemplo docuit, quod
 Apostolis mandauit, uocauit inutile cultum? De afflictione
 corporis loquor: qualis est peregrinatio nudis pedibus per

Matt. 15.

acta. Dices fortassis in Matthaeo, ubi ait de quibusdā. Sine
 causa colunt me, docentes doctrinas hominum ac mandata.
 Hoc semper fuit haereticorum proprium, de purissimo scri-
 pturarum fonte assumere quidem testimonia: nō tamē inter-
 pretari eo spiritu quo scripta sunt. Sed simplicitatem ec-
 clesiastici sermonis, id uolūt significare, quod ipsi sentiunt.
 Quos redarguit Hilarius. 4. de Trinitate, dicens. Intelligē-
 tia dictorum, ex causis est assumenda: quia non sermoni-
 res, sed rei sermo debet esse subiectus. Dum itaque haec uer-

ba dixit saluator, non de omni hominū statuto hæc uoluit
intelligi, qui alio in loco ait. Super Cathedram Mosi sede- **Matt. 23**
runt Scribæ & Pharisei. Omnia quæcunque dixerint uo-
bis, facite, & seruate. Et iterum. Qui uos audit, me audit:
qui uos spernit, me spernit. Non ergo omne statutum huma- **Luc. 10.**
num aboleri Christus uoluit, sed quod diuino repugnat:
quale fuit illud statutum Phariseorum auaritiæ consulens:
de quo ibi disputat: uidelicet quòd aliqua necessitati parentū
forent auferenda, et Deo offerenda, ut habet Irenæus lib. 4.
cap. 25. Negent itaque hi tales afflictiuas peregrinationes,
Deum placare: qui non admittunt Niniuitas ieiunio, cine- **Ionæ. 3.**
re, cilicio Deū placasse. Qui dicunt dominum adhuc fuisse **3. Reg. 21.**
Achab insensum postquam sacco & cinere indutus, miseri-
cordiā domini impetrauit: Qui deridet Dauid, quòd flens, **2. Reg. 15.**
nudis pedibus incedens, & operto capite fugiens Absalo-
nē, domini misericordiā interpellauerit: uide suprā titu. 23.
arti. 11. Non autem uolumus quòd hæc opera diuinam offe-
sam placare queant sine sanguine mediatoris. In fide enim
mediatoris, & uirtute passionis Christi, deū reddunt paca-
tum huiusmodi opera.

Articulus 5.

Ritus est superuacaneus, ne dicā superstitiosus **RHET.**
in aquæ, panis, candelarū, & palmarū bñdictione.

Dixit aliquando Ioannes de Vuesalia, quòd aqua bene- **THE O.**
dicta non habeat aliam uirtutem, quàm alia aqua non bene-
dicta. Cuius erroris fuerunt & Vualden. Flagellantes, &
in Anglia Lolardi, omnes humanas benedictiões irridētes.

Benedictionem aquæ instituit Alexander, quintus à bea-
to Petro, Papa et martyr. Sic enim in suo decreto habetur:
Aquam conspersam sale populis benedicimus, ut ea cuncti
aspersi sanctificentur, ac purificentur: quod & omnibus

DE PEREGRINATIONIB.

- Leuit. 16.** sacerdotibus faciendū esse mandamus. Nam si cinis uile
Hebræ. 9. conspersus, populum sanctificauit, atque mūdauit: quanto
 magis aqua sale conspersa, diuinisque precibus sacrata, po-
 pulum sanctificat atque munda? Is ambigat de aquæ bene-
 dictæ uirtute, qui negat aquas Zelotypiæ aliquid ualuisse.
 Qui non credet Mosen per lignum amaritudinem ab aqua
Num. 5. expulisse: Qui dicit Heliseum per salē mortem à fonte, et
Exo. 15. sterilitatem à terra, et per farinā, à pulmento mortis
4. Reg. 2. ritudinē minimē fugasse. Si nihil ualēt humanæ benedictio-
4. Reg. 4 nes, quare Iacob cum tanta sollicitudine, et matris solen-
gene. 27 se à patre benedici curauit? Quare Esau se priuatum be-
 dictione, cū tāto gemitu, cū tot lachrymis deplanxit? Dic-
Eccle. 3. tur etiam in Ecclesiastico: Benedictio patris firmat domus
 filiorum: Maledictio autem matris eradicat fundamenta.
 Superuacaneē ergo Iacob moriturus duodecim patriarchis
 suis filiis, simul et filiis Ioseph tam sollicitus benedixit: nu-
 num quoque erat, quod dominus iussit quosdam stare se-
Deut. 27 per montem Garizim, ad benedicendum: et alios super
 montem Hebal, ad maledicendum. Si quidē dixeris ualuisse
 benedictiones illorum patrum, nō nostrorū: uide ne legem
 naturæ aut timoris, prætuleris legi gratiæ. Neque potest
Ioan. 14 notare quod ueritas ipsa dixerit. Quodcunque petieritis
 patrem in nomine meo, hoc faciam: ut glorificetur pater in
 filio. Iacobus quoque ait, Multum ualeat deprecatio iusti as-
Iacob. 5. sidua. Quid ergo non impetrabit supplicatio ecclesiæ? Dic-
 cit ipse saluator. Si duo ex uobis cōsenserint super terram,
1. Tim. 4 de omni re quācunque petierint, fiet illis à patre meo. Dici
 quoque Paulus cibum sanctificari, per uerbum Dei, et con-
genes. 1. tionem. Vbi aqua demeruit præ cæteris, ut non poterit
 ipsa sanctificari, cū dicatur quod spiritus Dei ferebatur

per aquas? Narratur præterea in histo. triparti. libro. 8. cap. 34. quomodo aqua benedicta demonis coercuit potestatem. Asperisionis huius aquæ meminit et Cyprianus: ut habetur de consecratione distincti. 4. cap. Nec quenquam.

DE PRIMATV PETRI, ET ROMANAE ECCLESIAE. TIT. XXXI.
ARTICVLVS I.

Sunt assentatores qui sic Papæ præconia extolunt, ut dicant eum ex Christi institutione, uicarium Christi posse soluere ac ligare quæuis, etiam statuta pro suo arbitratu condere.

Nouimus quidem quomodo Græci et Rutheni Papæ potestatem in uniuersalem ecclesiam negent.

Ioānes quoque de Lauduno, et Marsilianus Paduanus, dixerunt, quod Christo ascendente in cælum, non mansit in terra eius uicarius generalis Papa. Quodque Petrus non plus fuit caput ecclesiæ, quàm quilibet aliorum Apostolorum. Hic error damnatus est per Ioh. 22. in extrauag. Licet intra doctrinam Apostoli. Huic errori subscripsit, et Ioannes de Vuesalia, damnatus Maguntiae tpe Federici. 3. Vualden. aut dixerunt Romanum præsulē reliquis episcopis parē: quibus consensit et Ioānes Huss, Ioannes quoque Vucleff, ait post Urbanum. 6. Nullum esse recipiendum in Papam. Et quod more Græcorum uiuendū sit moribus proprijs. Hos quia hæreticos damnatos nouimus, missos facimus. Dicit Cyprianus lib. 1. episto. 3. ad Cornelium Papam. Neque aliunde hæreses obortæ sunt, aut nata sunt schismata, nisi inde quod sacerdoti Dei non obtemperatur: Nec unus in ecclesia ad tempus sacerdos, et ad tēpus iudex uice Chri-